

Viborg Kommune
Att.: Natur og Vand – Team Natur- og Vandløbsbeskyttelse
Prinsens Alle 5
8800 Viborg

Ansøgning om myndighedsgodkendelse til gennemførelse af brinksikring i Gårdsdal Bæk

Dato: 28-05-2024

Sagsnr.: 21/38910
Sagsbehandler: vpaa5

Vandløb: Det private vandløb Gårdsdal Bæk

Direkte tlf.: 87 87 55 51

Projekt: Sikring af venstre vandløbsbrink på udvalgte steder ved det nedlagte Gårdsdal Dambrug

Side 1 af 6

Projektejer (ansøger): Viborg Kommune, Natur og Vand, Team Vandprojekter

Viborg Kommune ansøger om at sikre venstre vandløbsbrink på udvalgte steder ved det nedlagte Gårdsdal Dambrug. Projektet gennemføres som kommunalt projekt. Projektindholdet er nærmere beskrevet i nærværende ansøgning.

Ansøgningen

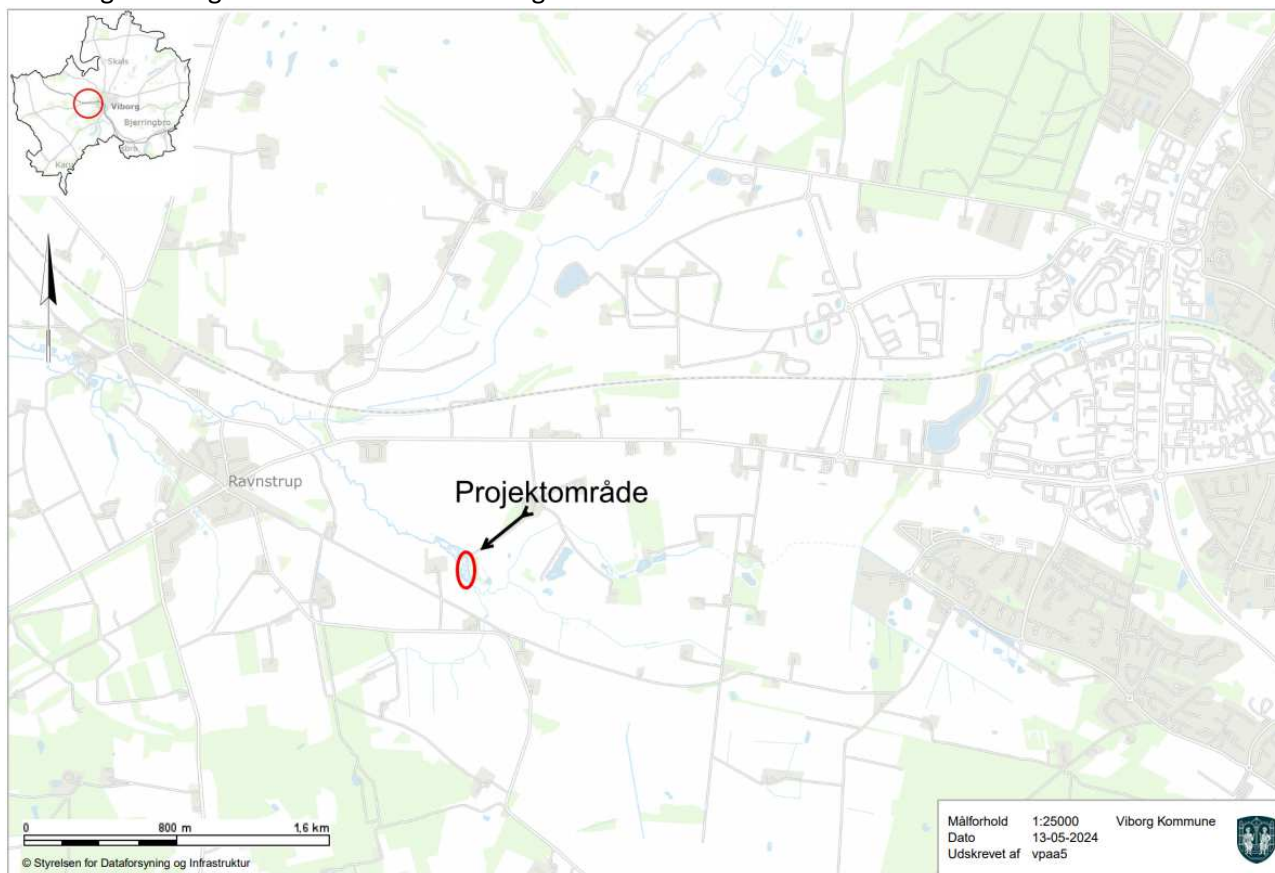
Ansøger er usikker på om projektet kræver tilladelse efter både vandløbslov og naturbeskyttelseslov.

For en god ordens skyld søges hermed om tilladelse efter vandløbsloven og dispensation efter Naturbeskyttelseslovens §3, til at gennemføre vandløbsrestaurering i Gårdsdal Bæk som beskrevet i ansøgningsmaterialet.

En kortskitse af de beskrevne indsatser, køreveje mv. fremgår af bilag 1.

Projektets placering

Placeringen fremgår af nedenstående oversigtskort.

Forhold til vandområdeplanerne

Gårdsdal Bæk er omfattet af vandområdeplanerne. Projektstrækningen ligger i vandområde o6761_x, som i de gældende vandområdeplaner for 2021-2027 er målsat til *god økologisk tilstand*.

Jævnfør MiljøGIS for offentliggørelse af vandområdeplaner 2021-2027 er den samlede økologiske tilstand bedømt til *ringe økologisk tilstand* (pga. fisk). Der er *god økologisk tilstand* for smådyr. Tilstanden er ukendt for fytobenthos og makrofytter.

Beskrivelse af vandløbet og omgivelserne

Grundel Bæk er et mindre tilløb (RW1) til Fiskbæk Å. Vandløbet ligger lidt øst for landsbyen Ravnstrup. Ved projektområdet har der tidligere ligget et dambrug (Gårdsdal Dambrug). Dambruget blev nedlagt i 2015, da Viborg Kommune gennemførte et restaureringsprojekt, hvor der blev etableret et nyt slynget vandløbsforløb på det tidligere dambrugsareal. I dag anvendes (de lysåbne) arealer langs vandløbet til afgræsning.

Dambrugets bagkanal blev ikke nedlagt i 2015. Det var hensigten, at vandløbet kunne aflaste til bagkanalen under meget store afstrømninger. Bagkanalen har via et rør afløb til Gårdsdal Bæk længere nedstrøms.

Vandløbet er privat på projektstrækningen – dvs. uden regulativ. Vedligeholdelse mv. påhviler derfor bredejer.

Vandløbet har en bundbredde på 0,9 – 1,2 meter og et skråningsanlæg på 1: 1,5-2. Faldet er pænt – 2 – 4 promille. Karakteristiske vandføringer og afstrømninger er (hentet fra projekteringsmaterialet fra 2015):

	Afstrømning l/s/km ²	Vandføring l/s
Median minimum	6.9	189
Sommermiddel	9.0	247
Vintermiddel	10.4	285
Median maksimum	18.2	499
10 års maksimum	22.6	619

Tabel 1.2.1. Karakteristiske vandføringer og afstrømninger i Gårsdal Bæk ved Gårsdal Dambrug

Bunden er sandet med indslag af sten og grus og der er etableret gydebanks ved det tidligere dambrugsareal. Bortset fra, at vandløbet er noget okkerbelastet og visse steder tilgroet, er der fine fysiske forhold i vandløbet.

Beskrivelse af projektet

De to ydersving (meanderbuer) der ligger nærmest bagkanalen erosions sikres ved udlægning af paksten (5-10 cm) og singels (32-64 mm). Der udlægges 15 - 20 m³ i hvert ydersving over en strækning på 30 - 35 meter. Fordelingen mellem paksten og singels aftales med tilsynet.

Kanten af vandløbet afrettes i inder-svingene på den anden vandløbsside.

Der udlægges 10-20 cm muldjord på den lave del af jordbræmmen mellem ydersving og bagkanal, således at arealet ikke udgør en lavning. Arealet tilsås med græs.

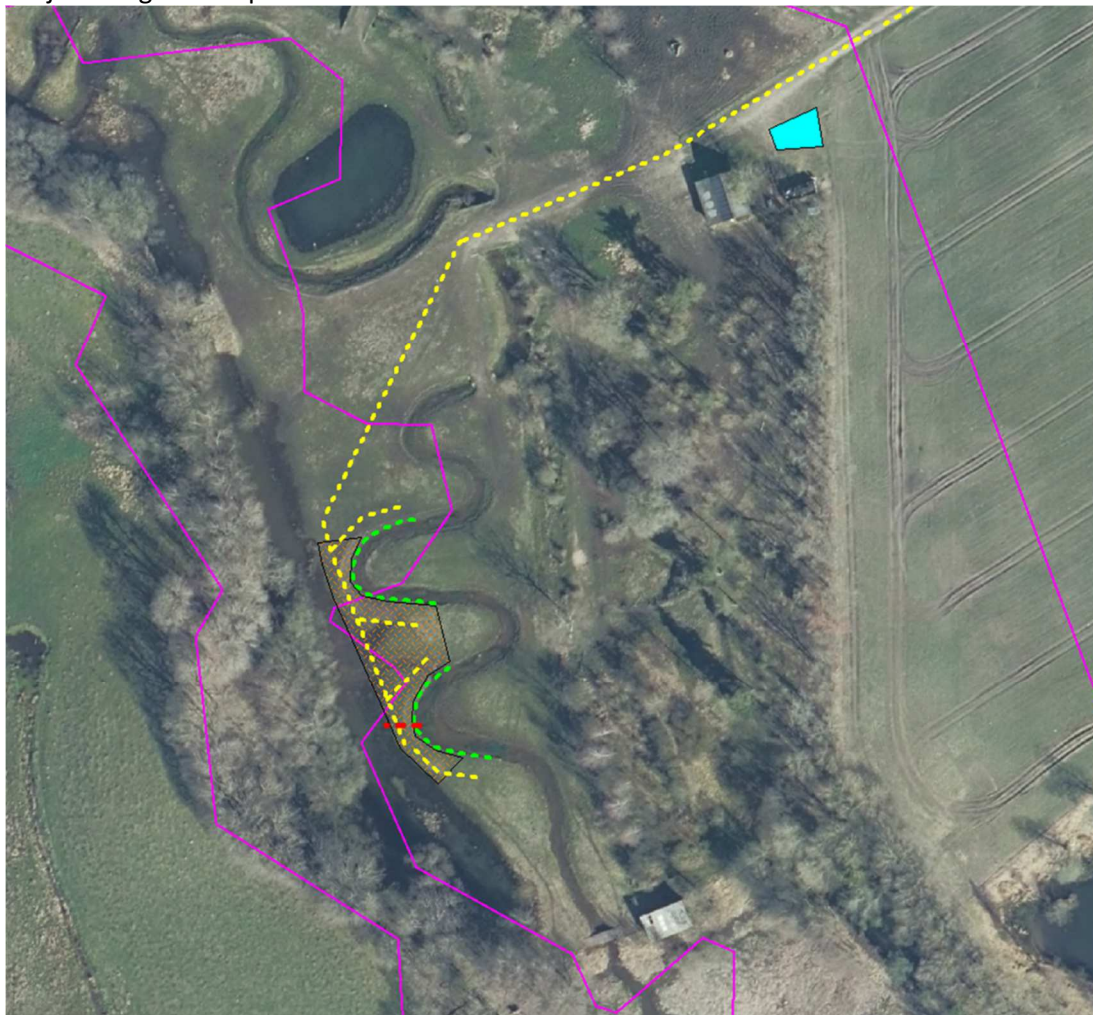
Der vurderes hensigtsmæssigt at fastholde et "nødoverløb" til bagkanalen til meget store afstrømninger. I stedet for et åbent overløb som åbenlyst ikke virker hensigtsmæssigt, etableres et overløb i rør. Overløbet etableres i det øverste ydersving. Der lægges 3 betonrør med 20-25 cm diameter ved siden af hinanden. Rørene lægges på geotekstil og sikres med stabilgrus. Der afsluttes med muldjord. Rørbund lægges ca. 5 cm over eksisterende vandspejl.

Kørevejen over engen er normalt kørefast. Der anvendes køreplader i projektområdet, hvis det er nødvendigt. Oplag af materialer sker på matriklen (jfr. kortskitsen).

Arbejdet vil blive udført med rendegraver eller tilsvarende.

I forbindelse med projektet sker der ikke fjernelse af materiale eller ændring af vandløbets forløb.

Projekttiltagene ses på kortskitsen herunder.

Signaturforklaring:

Gule streger: Køreveje

Grønne streger: Brinksikring

Rød streg: Nødoverløb

Blåt areal: Materialeoplag

Skraveret område langs vandløb: Terrænopfyldning

Projektets begrundelse

Det nye vandløbsforløb fra 2015 og den gamle dambrugs-bagkanal er adskilt af en ret smal jordbræmme. Flere gange siden etableringen i 2015 er vandløbet brudt igennem jordbræmmen, så en større del af vandføringen er løbet til bagkanalen. Tilsyneladende er det nye vandløb ikke erosionssikret tilstrækkeligt, ligesom jordbræmmen der adskiller vandløb og bagkanal nok ligger for lavt. De dyr som afgræsser arealet, har muligvis også medvirket til at destabilisere brinken.

Kommunen har lavet løbende "nødreparationer" uden varig succes.

Så der er behov for dels at erosionssikre ydersvingene i venstre side af vandløbet, dels at hæve terræn for jordbræmmen der adskiller vandløb og bagkanal.

Projektet gennemføres for at sikre det vandløbsforløb, som blev fastlagt med restaureringsprojektet i 2015. Da det vurderes at problemet er opstået som følge

af restaureringsprojektet, vil Viborg Kommune (som bygherre på projektet), få afhjulpet problemet.

Ejerforhold

Projektområdet ligger på matrikel 2p, Hallum, Ravnstrup og 1k, Gårdsdal, Ravnstrup.

Begge matrikler ejes af Jens Peter Jensen, Holstebrovej 90A, 8800 Viborg. Den berørte lodsejer er indforstået med, at vandløbsforløbet sikres.

Konsekvensvurdering

Afvandingsforhold

Det vurderes ikke, at projektet vil påvirke vandløbet eller ændre afvandingen af området. Vandløbsforløbet som blev etableret i 2015, har kapacitetsproblemer ved meget store vandføringer. Udfordringerne er ikke blevet mindre af klimaændringer og øget befæstelse i vandløbsoplandet.

Konsekvenser for de biologiske forhold i og ved vandløbet

Konsekvensen af ikke at gøre noget er, at vandløbet mangler en større del af vandføringen på en strækning på ca. 450 meter. Der øger tilgroningen og forringer muligheden for at opnå god økologisk tilstand på strækningen og forringer passagemuligheder for fisk.

Natura 2000 direktiverne og/eller beskyttede arter:

Projektområdet ligger ikke i et udpeget habitatområde. Nogle kilometer nedstrøms ligger habitatområde H38 (Bredsgård Sø). Odder og bæklampret indgår i udpegningsgrundlaget. Disse arter kan forventes at bevæge sig inden for projektområdet. Arterne vurderes dog ikke at blive berørt af de beskrevne projekttiltag.

Naturbeskyttelsesloven:

Gårdsdal Bæk er §3-beskyttet vandløb. Projektområdet er omfattet af naturbeskyttelseslovens §3 om beskyttede naturtyper (eng). Lokalt er kraftigt nedtrampet af de græssende heste, også på grund af den permanente vandstrøm til bagkanalen, som har gjort området meget blødt.

Det vurderes ikke, at arealer omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3 om beskyttede naturtyper og arter på lovens bilag 3 og 5, påvirkes negativt af projektet.

Øvrigt lov- og plangrundlag

Jordbund og okker:

Arealerne omkring bækken er klassificeret som okkerklasse 1 (stor risiko for okkerudledning). Bortset fra meget begrænset gravning ifm. nedlægning af nødoverløbet graves der ikke ved projektarbejdet. De beskrevne projekttiltag i øvrigt vurderes ikke at medføre risiko for udledning af okker til Grundel Bæk.

Bygge- og beskyttelseslinjer:

Der er ingen bygge- og beskyttelseslinjer i projektområdet.

Fredede områder:

Projektområdet indgår ikke i en fredning.

Kommuneplanlægning:

I kommuneplanen for Viborg Kommune er projektarealet udpeget som lavbundsareal, økologisk forbindelseslinje, naturbeskyttelsesområde og værdifuldt kulturområde.

Projektet vurderes ikke at påvirke udpegningerne.

Arkæologi:

Ikke relevant, da der ikke indgår nygravning i projektet.

Samlet vurdering

Det ansøgte har et meget begrænset omfang og vurderes ikke at påvirke de nævnte beskyttelses- og planlægningsudpegninger mv. Samtidig vurderes, at projektet vil forbedre forholdene for vandløbets flora og fauna.

Projektets parter

Ansøger:

Viborg Kommune

Teknik & Miljø,

Team Vandprojekter

Prinsens Alle 5

8800 Viborg

Økonomi

Projektet finansieres af Viborg Kommune.

Tidsplan

Restaureringsprojektet forventes gennemført efter sommerferien 2024.

Med venlig hilsen

Anders H. Andersen

Projektleder

Bilag:

Bilag 1 – Projektindsatser, køreveje, materialeoplag ifm. brinsikring i Gårdsdal Bæk ved det nedlagte Gårdsdal Dambrug